

Didaktus Jakobsberg
Rektorn vid Didaktus Jakobsberg

Beslut för gymnasieskola

efter tillsyn av Didaktus Jakobsberg
i Järfälla kommun

Tillsyn av Didaktus Jakobsberg

Skolinspektionen genomför tillsyn i Järfälla kommun under våren och hösten 2012. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Didaktus Jakobsberg besöktes av Skolinspektionen den 2 och 3 april samt den 23 maj 2012.

Helhetsbedömning

Tillsynen visar att Didaktus gymnasium i Jakobsberg inom ett flertal områden inte uppfyller författningarnas krav. Särskilt allvarligt är elevernas bristande tillgång till särskilt stöd. Vid tillsynen framkommer att skolan saknar fungerande rutiner och åtgärder för att ge eleverna det särskilda stöd som de behöver och enligt författningarna har rätt till. Att eleverna inte får det stöd de behöver och har rätt till bekräftas av kunskapsresultaten, som har varit vikande under flera år.

I Didaktus gymnasium finns ett stort antal elever som läser ett introduktionsprogram. Tillsynen visar att skolan saknar en utbildningsplan när det gäller dessa program och att eleverna på introduktionsprogrammen inte ges tillräckliga möjligheter att läsa in den grundskolebehörighet de saknar, bland annat i engelska och svenska. Vidare visar tillsynen att undervisningen på introduktionsprogrammen inte utgår från varje elevs behov utan bedrivs i samma studietakt och på samma sätt som för eleverna på de nationella programmen. Tillsynen visar också att eleverna inte får tillgång till den studie- och yrkesvägledning som de har rätt till.

På skolan läser nästan 20 procent av eleverna svenska som andraspråk. I detta ämne, liksom i flera andra ämnen (matematik, naturkunskap, idrott, biologi och kemi) undervisas eleverna av lärare som saknar utbildning för den undervisning de bedriver. I vissa ämnen har det varit täta lärarbyten. Detta har bland annat medfört att elevernas kunskapsnivå bedömts olika av varje ny lärare. Alla elever erbjuds enligt rektorn och lärarna individuella utvecklingssamtal, men i samtal och intervjuer med elever framkommer att vissa elever i stället för utvecklingssamtal fått ett brev med knapphändig och otydlig information om deras kunskaper och kunskapsutveckling. I samband med faktagranskningen uppger huvudmannen att skriftliga rapporter endast lämnas till de elever som efter flera påstötningar inte kommit till utvecklingssamtalen.

Vid verksamhetsbesöken framkommer att skolans lokaler är dåligt anpassade till den verksamhet som bedrivs. Det är mycket lyhört i lektionssalarna och ofta

hörs tydligt vad som pågår i klassrummet intill. På rasterna uppehåller sig eleverna i sina klassrum även då de inte har lektioner, vilket bidrar till bristande studiero i klassrummen som ligger intill. Enligt såväl rektorer och lärare som elever upplevs lokalerna som trånga. Skolan saknar gemensamhetsutrymmen där eleverna kan umgås, vilket enligt eleverna har lett till att stämningen på skolan har försämrats.

Vidare visar tillsynen att det finns brister i det pedagogiska ledarskapet och i elevernas möjlighet till delaktighet och inflytande. Eleverna har heller inte tillgång till skolbibliotek på det sätt som författningarna föreskriver.

I samband med faktagranskningen av beslutet har huvudmannen redovisat ett antal förbättringsåtgärder inom flera områden. Skolinspektionen finner emellertid ingen anledning att ändra sina bedömningar då huvudmannen ännu inte kan uppvisa några resultat av nämnda förbättringsåtgärder.

Skolinspektionen pekar i denna tillsyn på ett antal områden som huvudmannen måste åtgärda för att förbättra elevernas måluppfyllelse. Flera av dessa områden sammanfaller med bristområden som Skolinspektionen uppmärksammade vid den senaste tillsynen av skolan år 2009. Mot denna bakgrund fattar Skolinspektionen följande beslut.

Beslut

Föreläggande

De beskrivna bristerna som Skolinspektionen konstaterat vid tillsynen av Didaktus Jakobsberg i Järfälla kommun måste åtgärdas för att huvudmannen ska uppfylla författningarnas krav och eleverna därmed ska få den utbildning de har rätt till. En utförligare redogörelse av konstaterade brister finns nedan under rubriken Skäl för beslut.

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Didaktus Jakobsberg att **senast den 17 december 2012** avhjälpa påtalade brister genom att vidta nedanstående åtgärder.

De vidtagna åtgärderna ska samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Utbildningen är inte systematiskt inriktad på målen i läroplanen och övriga författningsbestämmelser.

Lärarna ger inte alla elever den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med undervisning och lärande.

I detta ingår att:

- Se till att undervisningen utgår från och omfattar examensmålen för respektive nationellt program samt ämnesplaner och kunskapskrav/undervisningen utgår från och omfattar programmålen och kursplanernas krav i samtliga ämnen (1 kap. 11 §, 16 kap. 6 och 21 §§ skollagen / 1 kap. 4 och 6 §§ 1992 års gymnasieförordning).
- Se till att lärarna anpassar undervisningen efter elevers behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande (1 kap. 4 § skollagen, Lgy 11 2.1 Kunskaper / Lpf 94 1.2 Gemensamma uppgifter för de frivilliga skolformerna, 2.1 Kunskaper).
- Se till att lärarna ger elever som lätt når kunskapskraven som minst ska uppnå ledning och stimulans för att nå längre i sin kunskapsutveckling (3 kap. 3 § andra meningen skollagen, Lgy 11 2.1 Kunskaper / Lpf 94 1.2 Gemensamma uppgifter för de frivilliga skolformerna, 2.1 Kunskaper).

Grundläggande värden och inflytande

Eleverna ges inte ett aktivt inflytande över utbildningen.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med grundläggande värden och inflytande.

I detta ingår att:

- Se till att eleverna har ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll och att de hålls informerade i frågor som rör dem (4 kap. 9 § skollagen, Lgy11 2.3 Elevernas ansvar och inflytande / Lpf 94 2.3 Elevernas ansvar och inflytande).
- Se till att det vid skolenheten finns ett eller flera forum för samråd med eleverna, vild vilka frågor av betydelse för utbildningen behandlas (4 kap 13 § första stycket skollagen).

Trygghet och studiero

Skolmiljön vid skolan präglas inte av trygghet och studiero.

Vid skolan bedrivs inte ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med trygghet och studiero.

I detta ingår att:

- Se till att eleverna att ordningsregler finns, har utarbetats under medverkan av eleverna och följs upp vid skolenheten (5 kap. 5 § skollagen).
- Se till att verksamheten har en plan mot kränkande behandling som anger vilka åtgärder som ska vidtas och hur de ska följas upp (6 kap. 8 § skollagen).

Särskilt stöd

Särskilt stöd ges inte i den omfattning och på det sätt eleverna behöver och har rätt till.

I de fall det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås ser rektor inte till att behovet skyndsamt utreds och att beslut om åtgärdsprogram fattas.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med särskilt stöd.

I detta ingår att:

- Se till att eleverna får det särskilda stöd som utredningen har visat att de behöver (3 kap. 8 § tredje stycket skollagen, Lgy 11 2.6 Rektorns ansvar/Lpf 94 2.6 Rektorns ansvar).
- Se till att den som uppmärksammar att en elev inte kommer att uppnå de kunskapskrav som minst ska uppnås eller har andra svårigheter i skolsituationen anmäler det till rektor (3 kap. 8 § första stycket skollagen).
- Rektor ser till att behovet av särskilt stöd skyndsamt utreds (3 kap 8 § första stycket skollagen).
- Rektor ser till att beslut fattas om åtgärdsprogram och att åtgärdsprogrammen anger vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas (3 kap. 9 § skollagen).

Bedömning och betygssättning

Rektorn ser inte till att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar.

Eleven och elevens vårdnadshavare informeras inte om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med bedömning och betygssättning.

I detta ingår att:

- Se till att lärarna får stöd för att kunna sätta rättvisa och likvärdiga betyg (2 kap. 34 § och 3 kap. 14 § skollagen).
- Se till att eleven och elevens vårdnadshavare informeras fortlöpande om elevens utveckling (3 kap. 4 § skollagen).
- Rektorn ser till att eleven och elevens vårdnadshavare minst en gång per termin ges en samlad information om elevens kunskapsutveckling och studiesituation (15 kap. 20 § skollagen / 7 kap. 19 § 1992 års gymnasieförordning).

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Rektorn tar inte sitt ansvar som pedagogisk ledare och chef och verkar inte för att utbildningen utvecklas.

Rektorn tar inte ansvar för skolans resultat och för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete vid skolenheten och omsätter inte resultaten i åtgärder för att uppfylla de nationella målen.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

I detta ingår att:

- Rektor ser till att det dagliga arbetet är inriktat mot elevernas utveckling och lärande och mot att de nationella målen uppfylls (4 kap. 5 § skollagen, Lgy 11 2.6 Rektorns ansvar / Lpf 94 2.6 Rektors ansvar).
- Rektor har god kunskap om det inre arbetet i skolan och verkar särskilt för att utbildningen planeras och utvecklas med inriktning att uppfylla de nationella målen för utbildningen (2 kap. 9 § första stycket, 4 kap. 4, 5 §§ skollagen, Lgy 11 2.6 Rektorns ansvar / Lpf 2.6 Rektors ansvar).

- Rektor ser till att lärarna får kontinuerlig pedagogisk ledning i syfte att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen (Lgy 11 2.6 Rektorns ansvar / Lpf 94 2.6 Rektors ansvar).
- Rektor ansvarar för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen (4 kap. 4 § första stycket skollagen, Lgy 11 2.6 Rektorns ansvar / Lpf 94 2.6 Rektors ansvar).
- Se till att kvalitetsarbetet genomförs under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Elevernas vårdnadshavare ges möjlighet att delta i arbetet (4 kap. 4 § andra stycket skollagen).
- Rektor tar ansvar för att kvalitetsarbetet är dokumenterat och att det finns rutiner för att redovisa konstaterade utvecklingsbehov till huvudmannen (4 kap. 6 och 7 §§ skollagen).

Personalkompetens

Personalen vid skolenheten har inte utbildning och kompetens för de uppgifter de ska bedriva.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med personalkompetens.

I detta ingår att:

- Se till att de lärare som används har utbildning för den undervisning de ska bedriva (2 kap. 13-15, 17-19 §§ skollagen).

Erbjudande av utbildning; antagning, innehåll och omfattning

Alla elever erbjuds inte utbildning och resurser i enlighet med författningarna.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med erbjudande av utbildning; antagning, innehåll och omfattning.

I detta ingår att:

- Se till att eleverna och de som avser att påbörja utbildning har tillgång till personal med kompetens för att tillgodose deras behov av vägledning inför utbildning och yrkesval (2 kap. 29 § skollagen).
- Se till att det för eleverna finns elevhälsa som omfattar medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser (2 kap. 25 § skollagen).

Omfattning, innehåll och resurstillgång

Gymnasieutbildningarna uppfyller inte författningarnas krav vad gäller innehåll och omfattning.

För utbildningen finns inte nödvändiga materiella resurser för att syftet med utbildningen ska kunna uppnås.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med omfattning, innehåll och resurstillgång.

I detta ingår att:

- Se till att utbildningens innehåll på respektive introduktionsprogram överensstämmer med författningarnas krav (endast åk 1) (17 kap. 3-5 §§ skollagen).
- Se till att det på varje introduktionsprogram finns en plan för utbildningen som visar utbildningens innehåll (endast åk 1) (17 kap. 7 §).
- Se till att utbildningen bedrivs i ändamålsenliga lokaler (2 kap. 35 §, 15 kap. 17 § skollagen).
- Se till att eleverna har tillgång till skolbibliotek som används i skolans pedagogiska verksamhet med uppgift att stödja elevernas lärande (2 kap. 36 § skollagen).

Skäl för beslut

Föreläggande:

Bedömningsområde: Undervisning och lärande

Bedömning:

Utbildningen är inte systematiskt inriktad på målen i läroplanen och övriga författningsbestämmelser.

Lärarna ger inte alla elever den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål.

Motivering:

Av skollagen framgår att läroplanen ska ange utbildningens värdegrund och uppdrag. Den ska också ange mål och riktlinjer för utbildningen.

Av intervjuer och samtal med elever framkommer att det varierar mellan lärarna i vilken utsträckning undervisningen utgår från kursmål och examensmål. I intervjuer med elever och lärare framkommer att det finns lärare vars undervisning tydligt utgår från målen och där eleverna får information om kursmål och betygskriterier. Men i intervjuerna framkommer också att eleverna i vissa kärnämnen saknar målbeskrivning, planering och struktur för lärandet. Eleverna uppger att de sällan vet vad de ska göra på lektionen eller hur planeringen för ämnet ser ut. Täta lärarbyten i flera ämnen har också bidragit till osäkerhet om vad som ska läras och vilka krav som ställs på eleverna. Av verksamhetsbesöken framgår att vissa av eleverna redan kan det som undervisas om och att undervisningen i andra fall inte når fram till eleverna. Inspektörerna noterar på flertalet lektioner elever som satt passiva utan att delta i undervisningen. Enligt eleverna har de påtalat bristerna för mentorerna och för rektorn men utan att någon förändring skett. Rektorns uppfattning är att lärarna undervisar utifrån läroplanens och kursplanens mål. Av utredningen framgår dock att det finns stora brister i det systematiska kvalitetsarbetet och att ingen djupare analys görs av problem och utvecklingsbehov.

Enligt skollagen ska hänsyn tas till elevers olika behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande. Alla elever ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling.

Enligt intervjun med lärarna befinner sig eleverna på många skilda kunskapsnivåer vilket gör det svårt att anpassa undervisningen till varje elevs förutsättningar, erfarenheter och behov. Verksamhetsbesök och intervjuer med lärare och elever bekräftar att det varierar i vilken utsträckning detta sker. Verksamhetsbesöken visar exempelvis att flera lärare i första hand undervisar de elever som är svaga i ämnet och att de elever som förstått uppgiften hänvisas till eget arbete. Eleverna uppger att de kan få mer stimulans och utmaningar i vissa ämnen, exempelvis i yrkesämnena, historia, engelska och företagsekonomi. I andra ämnen uppger eleverna att de ofta sitter passiva när de är klara eller hjälper sina kamrater. Bristande undervisning har enligt uppgift från eleverna medfört att de inte kunnat delta, eller lämnat in blankt, i de nationella proven i matematik då de inte hunnit gå igenom vissa områden i matematik D före de nationella proven.

Cirka en femtedel av skolans elever läser svenska som andraspråk (SvA). Undervisningen i svenska som andraspråk bedrivs av en lärare utan utbildning för att undervisa i ämnet. Rektorn uppger att hon är medveten om att detta är ett utvecklingsområde. Enligt eleverna har de bytt lärare flera gånger och flera av eleverna anser att de inte lär sig något under lektionerna. Lärarna i andra ämnen uppger att de vet vilka elever som läser svenska som andraspråk, men att de har inte fått någon handledning i hur de kan anpassa undervisningen efter SvA-elevernas behov i andra ämnen.

Vid faktagranskningen uppger huvudmannen att en lärare i svenska som andraspråk anställts från och med höstterminen 2012. Läraren kommer att undervisa i svenska som andraspråk och handleda övriga lärare när det gäller dessa elevers behov.

Av tillsynen framgår att utbildningen inte är systematiskt inriktad på målen i läroplanen och övriga författningsbestämmelser. Vidare ger inte lärarna alla elever den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att vidta åtgärder för att rätta till bristerna.

Författning:

1 kap. 4 och 11 §§, 3 kap. 3 § andra meningen skollagen, Lgy 11 2.1 Kunskaper/Lpf 94 1.2 Gemensamma uppgifter för de frivilliga skolformerna, 2.1 Kunskaper.

Bedömningsområde: Grundläggande värden och inflytande**Bedömning:**

Eleverna ges inte ett aktivt inflytande över utbildningen.

Motivering:

Enligt skollagen ska det vid varje skolenhet finnas ett eller flera forum för samråd med eleverna där sådana frågor behandlas som är viktiga för enhetens verksamhet och som kan ha betydelse för eleverna. Inom ramen för ett eller flera sådana forum ska eleverna och vårdnadshavarna informeras om förslag till beslut i sådana frågor som ska behandlas där och ges tillfälle att komma med synpunkter innan beslut fattas. Rektorn ansvarar för att det finns forum för samråd och för att informations- och samrådsskyldigheten fullgörs.

Av verksamhetsredogörelsen som skolan har lämnat till Skolinspektionen framkommer att det i Didaktus gymnasium, Jakobsberg finns forum för samråd med elever, såsom klassråd och elevråd. I intervjuer med rektorn och flera elever framkommer dock att det varit svårt att engagera eleverna att delta i exempelvis elevrådet. Elevrådet hade enligt uppgift från eleverna sitt sista möte i slutet av föregående hösttermin och därefter har det inte bedrivits någon elevrådsverksamhet. Enligt eleverna fungerar inte heller klassråden i alla klasser. Därmed saknas fungerande forum där eleverna kan föra fram sina synpunkter på verksamheten eller diskutera övergripande frågor av betydelse för utbildningen.

Enligt skollagen och läroplanen ska elever ges inflytande över utbildningen och läraren ska tillsammans med eleverna planera och utvärdera undervisningen.

Enligt skolans verksamhetsredogörelse är eleverna med i planeringen av undervisningen. Varje kurs avslutas med en anonym elevenkät. Rektorn och lärarna går enligt egna uppgifter igenom resultaten från enkäten och diskuterar eventuella förbättringsåtgärder. Lärarna ger i intervjuer uttryck för att de ger eleverna möjlighet att påverka, exempelvis när det gäller examinationsformer, och att de försöker vara lyhörda för elevernas önskemål. I intervjuer och samtal med elever framkommer dock att möjligheten till inflytande och delaktighet i utbildningen varierar mellan ämnen och program liksom mellan olika lärare. Rektorn bekräftar detta då skolans senaste brukarundersökning visat att eleverna inte anser att de får vara med och påverka i tillräckligt hög grad.

Av tillsynen framgår att eleverna inte ges ett aktivt inflytande över utbildningen. Skolinspektionen uppmärksammade brister i elevernas delaktighet och inflytande även vid den förra tillsynen av skolan år 2009. Verksamheten uppfyll-

ler därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att vidta åtgärder för att rätta till bristerna.

Författning:

4 kap. 9 och 13 §§ skollagen, Lgy 11 2.3 Elevernas ansvar och inflytande/Lpf 94 2.3 Elevernas ansvar och inflytande.

Bedömningsområde: Trygghet och studiero**Bedömning:**

Skolmiljön vid skolan präglas inte av trygghet och studiero.

Vid skolan bedrivs inte ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling.

Motivering:

Enligt skollagen ska utbildningen utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.

Elever uppger i samtal och intervjuer att de ibland upplever skolan som otrygg. Enligt eleverna är det sällan studiero på lektionerna, vilket också bekräftas av verksamhetsbesöken. Bland annat är det vanligt att elever går in och ut på lektionerna under pågående undervisning vilket av andra elever upplevs som störande.

I samtal med elever och i intervju med lärare framkommer också att skolan har drabbats av stöld, bland annat av bärbara datorer. Enligt flera elever går det inte att lämna något i klassrummen av risk för stöld. Inte heller kan de lämna värdesaker i skåpen då det finns risk för att dessa försvinner. I skolan finns enligt eleverna kameraövervakning installerad med anledning av stölderna. Det har också hänt att fyrverkeripjäser smält av i skolan. Eleverna vet inte hur eller om dessa problem åtgärdas av ledningen. Eleverna uppger vidare att stämningen i skolan försämrats det sista halvåret och att det sprids en kultur av "att ingen bryr sig". Enligt rektorn har skolan anställt flera elevassistenter för att stödja eleverna socialt och bidra till en god atmosfär i skolan, vilket enligt henne varit en satsning som slagit väl ut.

Enligt skollagen ska ordningsregler utarbetas under medverkan av eleverna och följas upp vid skolenheten.

Av intervjuer med lärare och elever framkommer att eleverna skriver på ett "Didaktiskt skolkontrakt" när de börjar årskurs 1. Kontraktet innehåller bland annat regler om fusk och allmänna ordningsregler, t.ex. om sena ankomster och skadegörelse. Enligt lärarna gås ordningsreglerna igenom med eleverna varje

år. Av intervjuer och samtal med elever framkommer dock att ordningsreglerna inte är kända av eleverna och att eleverna inte varit delaktiga i att ta fram eller revidera dem. Vidare framkommer i samtal med elever och av verksamhetsbesöken att lärare har olika förhållningssätt till exempelvis sena ankomster och mobiltelefonanvändning på lektionstid, vilket också bekräftas i intervjuer med lärarna.

Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan mot kränkande behandling. Planen ska innehålla de åtgärder som behövs för att förebygga och motverka kränkande behandling. Planen ska även innehålla en redogörelse för vilka åtgärder som ska genomföras under det kommande året. I efterföljande års plan ska skolan redogöra för hur de planerade åtgärderna genomfördes. Skolan ska även ha rutiner för hur rektor respektive huvudman får kännedom om när elever anser att de blivit utsatta för kränkande behandling.

Didaktus gymnasium, Jakobsberg har en plan mot kränkande behandling för innevarande läsår, daterad 2011-08-02. Av planen framgår skolans allmänt förebyggande åtgärder och en handlingsplan för åtgärder när kränkningar sker. En redogörelse för vilka specifika åtgärder som ska genomföras det kommande året och en utvärdering av föregående års åtgärder saknas. I samband med faktagranskningen har huvudmannen bifogat en uppdaterad plan mot kränkande behandling daterad 2012-06-28, där åtgärder som planeras för kommande läsår finns beskrivna. Fortfarande saknas dock en redogörelse för hur föregående års åtgärder genomfördes.

I samtal och intervjuer med elever framkommer att eleverna inte känner till skolans plan mot kränkande behandling. Däremot är såväl elever, lärare som skolledning överens om att rutinerna för att hantera kränkningar fungerar väl. Lärare, elevassistenter och skolledning tar direkt hand om de kränkningar som uppstår. Skolan har rutiner för att personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling anmäler detta till rektorn.

Sammanfattningsvis framgår av tillsynen att skolmiljön vid skolan inte präglas av trygghet och studiero samt att det vid skolan inte bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att vidta åtgärder för att rätta till bristerna.

Författning:

5 kap. 5 §, 6 kap. 8 och 10 §§ skollagen.

Bedömningsområde: Särskilt stöd**Bedömning:**

Särskilt stöd ges inte i den omfattning och på det sätt eleverna behöver och har rätt till.

I de fall det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås ser rektor inte till att behovet skyndsamt utreds och att beslut om åtgärdsprogram fattas.

Motivering:

Enligt skollagen ska en elev ges särskilt stöd om en utredning visar att en elev är i behov av sådant stöd. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Det särskilda stödet ska ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att nå kunskapskraven.

Enligt den verksamhetsredogörelse som skolan har lämnat till Skolinspektionen samt av intervju med rektorn framkommer att specialpedagogen ansvarar för att kartlägga elevernas behov av särskilt stöd när de börjar årskurs 1. I verksamhetsredogörelsen anges att elevernas kunskaper i svenska, engelska och matematik kartläggs och resultaten granskas av rektorn och elevhälsoteamet där även specialpedagogen ingår. Om det befaras att en elev kan vara i behov av särskilt stöd ska specialpedagogen tillsammans med mentor kalla till samtal med eleven och elevens vårdnadshavare i de fall eleven är omyndig.

Enligt skolans verksamhetsredogörelse till Skolinspektionen har specialpedagogen också pedagogiska diskussioner med lärarna om hur specialpedagogen och övriga lärare ska kunna stödja elever i behov av särskilt stöd. Specialpedagogen ansvarar för resursfördelningen och för att utarbeta åtgärdsprogram. Vidare skapas enligt verksamhetsredogörelsen individuella lösningar med utgångspunkt i elevens unika behov. Specialpedagogen ansvarar också för att kommunicera elevens behov till lärare och mentorer.

Vid tillsynen framkommer att skolans faktiska arbete avseende den specialpedagogiska verksamheten inte överensstämmer med skolans skriftliga redogörelse. Vid intervju med representanter för elevhälsan framkommer att specialpedagogen inte längre genomför kartläggningar av elevernas kunskaper i de ovan angivna ämnena.

Enligt specialpedagogen kan de elever som är i behov av särskilt stöd själva anmäla det till henne. Behov av särskilt stöd kan också framkomma vid utvecklingssamtal eller betygssamtal. I intervjuer med lärarna uppger de att de saknar kompetens att undervisa elever i behov av särskilt stöd och att de behöver mer specialpedagogiskt stöd för att kunna bedriva undervisning för en

elevgrupp där många saknar grundläggande kunskaper från grundskolan. Intervjuade lärare menar att eleverna i Didaktus gymnasium Jakobsberg inte får det stöd som de behöver. Framför allt är detta märkbart för elever som går ett introduktionsprogram och som behöver särskilt stöd för att nå grundskolans kunskapskrav. Elever uppger i intervjuer och samtal att de upplever att det finns lärare som inte bryr sig om dem eftersom de går ett introduktionsprogram och följaktligen inte har tillräckliga kunskaper för den nationella kursen som undervisningen utgår från. De kan få viss hjälp av elevassistenterna, men enligt såväl lärare som elever räcker hjälpen inte till för att täcka elevernas behov.

Skolledningen uppger i intervjun att skolan har många elever i behov av tydlig struktur, att många elever med svaga kunskaper har svårigheter med otydliga ramar och med att ta eget ansvar för sina studier. Av verksamhetsredogörelsen framgår att språket är en svårighet hos många elever vilket också bekräftas av lärarna. Det finns också ett flertal elever med social problematik. Skolinspektionen har tagit del av Didaktus gymnasiums skriftliga rutiner för särskilt stöd. Av intervjuer med representanter för elevhälsan och med elever framkommer dock att rutinerna inte används på det sätt som är dokumenterat, dvs. att elever i behov av särskilt stöd systematiskt uppmärksammas, anmäls, utreds och ges särskilt stöd som utvärderas och följs upp. Vid tiden för tillsynsbesöket erbjuds eleverna en så kallad pluggstuga där specialläraren har ansvaret och där lärarna har schemalagd tid. Detta är frivilligt för eleverna, men enligt lärarna är det flera elever som söker stöd och hjälp där.

Sammanfattningsvis visar tillsynen att rutinerna kring anmälan om, utredning, beslut och uppföljning av det särskilda stödet har stora brister.

Av skollagen framgår att åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Rektorn uppger att hon är medveten om att arbetet med åtgärdsprogram är ett utvecklingsområde. Enligt rektorn känner skolan eleverna så väl att de inte alltid skriver ner "allt som på något sätt är känt". I de åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av finns ofta uppgifter om vilka elevens behov är, men inte vad skolan ska genomföra för åtgärder eller hur och när åtgärderna ska följas upp. Fokus ligger oftast på vad eleven ska göra. Exempelvis "börja gå på målpassen för att komma i kapp i 16 varnade kurser - ta kontakt med undervisande lärare." Eller "ta kontakt med kamraterna nu!" Enligt företrädare för elevhälsan utarbetas åtgärdsprogrammen under elevvårdskonferenserna, vid sittande möte, för att det ska bli så effektivt som möjligt. Didaktus gymnasium, Jakobsberg har ett flertal elever som går ett introduktionsprogram. Flera

av dessa elever är enligt uppgift från lärarna i behov av särskilt stöd och ska därmed omfattas av ett åtgärdsprogram där det tydligt framgår hur de ska nå målen i de grundskolekurser de saknar betyg i. Enligt rektorn känner hon inte till om dessa elever har åtgärdsprogram eller inte.

Sammanfattningsvis framgår av utredningen att särskilt stöd inte ges i den omfattning och på det sätt eleverna behöver och har rätt till. När det befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås ser rektor inte till att behovet skyndsamt utreds och att beslut om åtgärdsprogram fattas som anger vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att vidta åtgärder för att rätta till bristerna.

Författning:

3 kap. 8 -10 §§ skollagen, Lgy 11 2.6 Rektorns ansvar/Lpf 94 2.6 Rektorns ansvar.

Bedömningsområde: Bedömning och betygssättning**Bedömning:**

Rektorn ser inte till att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar.

Eleven och elevens vårdnadshavare informeras inte om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling.

Motivering:

Enligt skollagen ska rektorn se till att betyg sätts i enlighet med författningarna.

I samtal och intervjuer med elever framkommer uppfattningen att täta lärarbyten i flera ämnen, exempelvis matematik, fysik, svenska och engelska, har påverkat deras studier och också möjligheten till vad de anser vara rättvisa betyg. Elevernas intryck är att lärarna har olika grund för betygssättning. Några lärare uppger enligt eleverna att de sätter betyg efter proven, medan andra lärare uppger att det främst är elevernas aktivitet på lektionerna som är betygsgrundande. Det förekommer också lärare som enligt eleverna inte har kunskap och utbildning i det ämne som de undervisar i och där eleverna anser att de inte ges möjligheter att lära sig. Detta har eleverna påtalat för mentorer och för rektorn utan att de märkt att någon förändring skett. Enligt rektorn finns rutiner när nya lärare anställs så att de kan ta del av den tidigare lärarens anteckningar i skolans digitala system. De kan också gå parallellt med den avgående läraren.

Rektorn uppger att lärarna arbetat med formativ bedömning och betygsättning tillsammans med lärare från andra Didaktusskolor. En diskussion kan också lyftas om en lärare är osäker om ett betyg eller i de fall någon elev är missnöjd med sitt betyg. Lärare som saknar utbildning i det ämne eller för den nivå som de undervisar i kan få stöd av en utbildad lärare vid betygsättning om de skulle behöva. Enligt lärarna är deras arbetsbelastning i många fall för hög för att de ska ha tid att arbeta systematiskt med likvärdig bedömning och betygsättning. Lärarna uppger att det förekommer att de pratar om betygsättning med sina kollegor, men uppger att det är olika i vilken mån de söker sådant stöd. I vissa ämnen är läraren dessutom ensam undervisande lärare, exempelvis i olika karaktärsämnen och i idrott, vilket gör att det blir svårt att diskutera betygsättningen.

Elev och elevs vårdnadshavare ska fortlöpande informeras om elevens utveckling.

Enligt uppgift från rektorn och lärarna erbjuds alla elever individuella utvecklingssamtal. Tillsynen visar dock att det är beroende på lärarna om och hur detta sker. Det finns elever som i samtal och intervjuer uppger att de är mycket nöjda med sina utvecklingssamtal, som de tycker känns meningsfulla. Men det förekommer också att elever inte har utvecklingssamtal utan istället får ett papper hemskickat. Där kan exempelvis stå "du ligger i fas" i olika ämnen, utan någon ytterligare förklaring. Detta bekräftas av exempel på elevdokument som Skolinspektionen fått ta del av vid verksamhetsbesöket. Då sådana omdömen inte tydligt anger elevens kunskapsutveckling i relation till kunskapskraven anser inte Skolinspektionen att dessa skriftliga rapporter uppfyller skolans krav på information. Vid faktagranskningen uppger huvudmannen att rapporter skickas ut endast till de elever som trots flera påstötningar inte kommit till utvecklingssamtalet.

Sammanfattningsvis framgår av utredningen att betygssättningen inte sker i enlighet med författningarna och att elever och elevs vårdnadshavare inte fortlöpande får information om elevernas kunskapsutveckling. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att vidta åtgärder för att rätta till bristerna.

Författning:

3 kap. 4 och 14 §§, 15 kap. 20 § skollagen, 7 kap. 19 § 1992 års gymnasieförordning.

Bedömningsområde: Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen**Bedömning:**

Rektorn tar inte sitt ansvar som pedagogisk ledare och chef och verkar inte för att utbildningen utvecklas.

Rektorn tar inte ansvar för skolans resultat och för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete vid skolenheten och omsätter inte resultaten i åtgärder för att uppfylla de nationella målen.

Motivering:

Enligt skollagen ska det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ledas och samordnas av en rektor. Rektor ska särskilt verka för att utbildningen utvecklas.

Av verksamhetsredogörelsen samt intervjuer med lärarna och rektorn framkommer att det framför allt är arbetslagsledarna som leder den pedagogiska utvecklingen i skolan, även om ansvaret inte är formellt delegerat. Vidare framkommer i intervjuer och samtal med lärare och elever att det till rektorn framförts synpunkter på såväl undervisning, betygsättning, brister i särskilt stöd, bristande kompetensutveckling och ledarstöd.

Tillsynen visar på en komplex bild av problem på individ- grupp- och skolnivå. Enligt intervjuer och samtal med rektor, biträdande rektor, lärare och elever finns problem exempelvis med elevernas måluppfyllelse, med obehöriga lärare som undervisar i ämnen och på nivåer de saknar utbildning för, med täta lärarbyten och med elever som enligt rektorn och vissa lärare "saknar motivation för sina studier". Hur detta eventuellt hänger samman och varför insatta åtgärder inte fungerat har enligt vad som framkommer vid dokumentanalys och intervjuer med rektorn och lärarna inte analyserats.

Av skollagen framgår att rektorn ansvarar för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete i skolan som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen. Detta arbete ska dokumenteras. Enligt skollagen ska kvalitetsarbetet genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Rektor ansvarar för att kvalitetsarbetet inriktas mot de mål som finns för utbildningen och att det dokumenteras. Om det vid uppföljning, genom klagomål eller på annat sätt kommer fram att det finns brister i verksamheten, ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas.

Skolinspektionen har tagit del av mallar för systematiskt kvalitetsarbete liksom av mål och åtgärder som skolan har för avsikt att vidta läsåret 2011/2012. Förutom målen och åtgärderna framgår av mallen också ansvarsfördelning, tidsplan och hur åtgärderna ska utvärderas. Bland målen finns "ökat elevinflytande", "ökad studiero genom komprimerad skoldag", samt "tydliga mål och kriterier

för elever i varje kurs". Dessa, och andra i kvalitetsredovisningen uppsatta mål, är efter nästan två terminer, i slutet av maj 2012, fortfarande inte uppnådda utan att någon djupare analys eller några större åtgärder för förbättring vidtagits.

Enligt både lärare och elever har flera av problemen påtalats för rektorn utan att något hänt. Eleverna uppvisar en uppgivenhet när det gäller att åstadkomma förändringar och lärarna uttrycker det som att de "skriker på hjälp" men att besluten dröjer. Problem som uppmärksammats av elever och lärare är exempelvis brister i undervisningen, i särskilt stöd och när det gäller organisation och undervisning för de elever som går ett introduktionsprogram.

Statistik över fördelningen mellan resultaten på olika program sammanställs och analyseras inte på ett systematiskt sätt. Detta får till följd att det ibland framstår som att elevernas resultat förbättrats trots att resultaten på flera program i själva verket försämrats under flera år. Rektorn uppger i intervjun att hon känner till att eleverna har låga resultat. Dock är analysen av orsakerna till de låga resultaten begränsad. I verksamhetsredogörelsen hänförs försämringen till att elevernas motivation inte alltid är så hög och att eleverna är i behov av särskilt stöd. Av tillsynen framgår att ingen uppföljning och analys av exempelvis undervisningen eller eventuella stödåtgärder har genomförts.

Sammanfattningsvis visar tillsynen att rektorn inte tar sitt ansvar som pedagogisk ledare. Rektorn ansvarar inte heller för skolans resultat och för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete vid skolenheten samt omsätter inte resultaten i åtgärder för att uppfylla de nationella målen. Brister i det pedagogiska ledarskapet och i det systematiska kvalitetsarbetet kritiserades redan vid förra tillsynen år 2009. Verksamheten uppfyller inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att vidta åtgärder för att rätta till bristerna.

Författning:

2 kap. 9 §, 4 kap. 4-7 §§ skollagen, Lgy 11 2.6 Rektorns ansvar/Lpf 94 2.6 Rektors ansvar.

Bedömningsområde: Personalkompetens**Bedömning:**

Personalen vid skolenheten har inte utbildning och kompetens för de uppgifter de ska bedriva.

Motivering:

Av 1985 års skollag framgår att huvudmän är skyldiga att använda lärare som har en utbildning avsedd för den undervisning de i huvudsak ska bedriva. En-

ligt lagen om införande av skollagen ska 1985 års skollag tillämpas gällande lärare som enligt den nya skollagen saknar utbildning för att undervisa i skolan och som har anställts före den 1 juli 2011.

Rektorn uppger i intervjun att skolan har många behöriga lärare och att endast behöriga lärare anställs tillsvidare. Vid faktagranskningen lämnades en reviderad lista över anställda lärare där det framkommer att skolan har 25 lärare varav 15 är tillsvidareanställda. Av de tillsvidareanställda lärarna har nio en pedagogisk högskoleexamen. Fyra lärare uppges vara under utbildning.

Flera lärare som anställts före den 1 juli 2011 undervisar i ämnen de saknar utbildning i, exempelvis i ämnena matematik, naturkunskap, idrott, biologi, kemi och svenska som andraspråk. Undervisningen i grundskoleämnena engelska och matematik för elever som läser ett introduktionsprogram bedrivs av lärare som saknar utbildning för den undervisning de huvudsakligen bedriver.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns personal vid skolan som saknar utbildning för den undervisning de ska bedriva. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att vidta åtgärder för att rätta till bristen.

Författning:

2 kap. 13, 15, 17-19 §§ skollagen, 2 kap. 3 § 1985 års skollag och 33 § lag om införande av skollagen skollagen.

Bedömningsområde: Erbjudande av utbildning; antagning, innehåll och omfattning**Bedömning:**

Alla elever erbjuds inte utbildning och resurser i enlighet med författningarna.

Motivering:

Enligt skollagen ska elever i gymnasieskolan ha tillgång till personal med sådan kompetens att deras behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses. Även den som avser att påbörja en utbildning ska ha tillgång till vägledning.

Rektorn uppger att studie- och yrkesvägledningen fungerar väl. Av tillsynen framgår att studie- och yrkesvägledaren arbetar i skolan två dagar i veckan. De dagar hon inte är i skolan uppger rektorn att hon själv tillsammans med den biträdande rektorn tar ansvar för att stötta eleverna i dessa frågor. Tiden räcker enligt studie- och yrkesvägledaren själv endast till för att vägleda årskurs tre. Övrig verksamhet såsom vägledning av elever i årskurs 1 och 2 finns inte tid

till. Detta bekräftas även av eleverna som uppger att de sökt studie- och yrkesvägledaren utan att få den vägledning de har behövt. Flera av eleverna på introduktionsprogrammen uppger också att de sökt studie- och yrkesvägledaren i syfte att få klargjort vad som gäller deras grundskolestudier, men utan att detta blivit tydligare för dem.

I skollagen anges att det ska finnas elevhälsa för eleverna i gymnasieskolan och att den ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Vidare framgår att för medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Elevhälsan ska stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.

I skolan finns en skolsköterska två dagar i veckan, vilket enligt företrädare för elevhälsan och lärarna inte motsvarar det behov som finns hos eleverna. Många gånger får skolsköterskan ta på sig kuratorsrollen då kurator saknas på skolan. Skolan har avtal med företaget Inside Team för att säkerställa tillgång till skolkurator, skolpsykolog och skolläkare. Men skolsköterskan har uppmanats att endast kontakta dem i nödfall då tjänsten är mycket kostsam. Hittills har skolan endast kontaktat kurator vid ett tillfälle. Mot bakgrund av skolledningens och lärarnas beskrivning av en elevgrupp med stor social problematik och behov av särskilt stöd för sin kunskapsutveckling finner Skolinspektionen detta anmärkningsvärt. Vid faktagranskningen uppger huvudmannen att skolan nu söker efter en kurator som kan finnas på plats i skolan två dagar i veckan.

Sammanfattningsvis framkommer att eleverna saknar tillgång till studie- och yrkesvägledning samt elevhälsa på det sätt som författningarna föreskriver. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att vidta åtgärder för att rätta till bristerna.

Författning:

2 kap. 25 och 29 §§ skollagen.

Bedömningsområde: Omfattning, innehåll och resurstillgång**Bedömning:**

Gymnasi utbildningarna uppfyller inte författningarnas krav vad gäller innehåll och omfattning.

För utbildningen finns inte nödvändiga materiella resurser för att syftet med utbildningen ska kunna uppnås.

Motivering:

Enligt skollagen kan elever som saknar full behörighet till gymnasieskolan erbjudas plats på ett introduktionsprogram. Det finns fem introduktionsprogram med delvis olika syften och behörighetskrav. Elever som går programinriktat individuellt val ska vara godkända i svenska/svenska som andraspråk, engelska och matematik samt ytterligare tre ämnen, alternativt engelska eller matematik och ytterligare fyra ämnen. Programinriktat individuellt val anordnas för en grupp elever och ska vara organiserat av skolan innan eleverna börjar utbildningen. Yrkesintroduktion kan anordnas för en enskild elev eller för en grupp elever. Syftet är att eleverna ska få en yrkesinriktad utbildning som underlättar för dem att etablera sig på arbetsmarknaden eller som leder till studier på ett yrkesprogram. Utbildningen ska huvudsakligen innehålla yrkesinriktad utbildning och kurser i karaktärsämnen samt arbetsplatsförlagt lärande. Utbildning i grundskoleämnen kan också ingå i utbildningen.

Av dokumentation som Skolinspektionen tagit del av framgår att Didaktus gymnasium erbjuder Yrkesintroduktion mot Barn- och fritidsprogrammet och mot Vård- och omsorgsprogrammet. Det framgår även av skolans hemsida.

Skolan erbjuder också programinriktat individuellt val för elever som saknar betyg från grundskolan i engelska och matematik. Eleverna på introduktionsprogrammen saknar behörighet i ett eller flera av ämnena svenska, engelska och/eller matematik. De läser för att få behörighet till ett yrkesprogram samtidigt som de läser tillsammans med övriga elever på vald inriktning. Enligt intervjuer med lärarna har det inte varit tydligt vilka elever som läser på ett introduktionsprogram och det har i vissa fall dröjt en hel termin innan det kommit till lärarnas kännedom. Av detta skäl har eleverna enligt lärarna inte alltid kunnat få den anpassning av undervisningen som de behövt för att uppnå kunskapskraven.

Av elevernas studieplaner framgår att eleverna på introduktionsprogrammen läser behörighetsgivande kurser parallellt med att de läser motsvarande gymnasiekurs. Exempelvis framgår det att en elev ska läsa grundskolans engelska under tre år. I elevens studieplan ingår under samma period gymnasiets engelska 5 och 6. Eleven följer ordinarie undervisning i motsvarande gymnasieämne och tanken är att elevassistenter ska ge eleverna det extra stöd de behöver. I engelska ska de enligt rektorn även få extra stöd vid sidan av den ordinarie undervisningen. Enligt rektorn är det ett fåtal elever som läser grundskoleengelska parallellt med engelska 5. Det gör endast de elever som har ett fåtal mål som inte är uppnådda från årskurs 9. Men enligt såväl lärare som elever läser alla elever på introduktionsprogrammen det nationella programmet parallellt med de behörighetsgivande kurserna.

Enligt rektor, lärare och elever saknar skolan dokumenterade planer för undervisningen på introduktionsprogrammen. Eleverna har därmed ingen översikt över grundskolekursernas innehåll, deras upplägg eller hur lärarnas bedömning ska göras. Enligt en av lärarna som undervisar i grundskoleengelska kommer kanske fyra eller fem elever av 15 att nå godkänt i grundskolans engelska. Enligt eleverna har de svårt att få besked om vad som krävs för att de ska bli godkända.

Vidare visar tillsynen att undervisningen på introduktionsprogrammen inte utgår från varje elevs behov och förutsättningar. Skolinspektionen har tagit del av ett flertal individuella studieplaner för elever på introduktionsprogrammen. Där framgår bland annat att eleverna på introduktionsprogrammen har 1 800 poäng som är programstyrda. Dessa poäng utgörs endast av kurser. Detta upplägg är inte i enlighet med författningarnas krav då introduktionsprogrammen ska vara flexibla i upplägget och där programmet ska kunna utformas utifrån varje enskild elevs behov, förutsättningar och intresse. Undervisningen kan genomföras i grupp under förutsättning att enskilda elever har liknande behov och har godkänt en sådan lösning.

Eleverna på introduktionsprogrammen läser kurserna på samma sätt och i samma takt som övriga elever på det nationella programmet. Enligt den poängplan för Yrkesintroduktion som redovisas på skolans hemsida ska elever på vad skolan kallar Yrkesintroduktion, vård och omsorgsprogrammet, läsa kursen i svenska över fyra terminer, dvs. 25 poäng per termin. Engelska 5 på barn- och fritidsprogrammet ska enligt poängplanen för Yrkesintroduktion läsas på fyra terminer, dvs. 25 poäng per termin. Av elevernas studieplaner och uppgifter från lärarna framkommer att eleverna på introduktionsprogrammen läser dubbel studietakt, dvs. i samma takt som övriga elever på de nationella programmen, vilket innebär 50 poäng per termin. Det gäller såväl grundskolans kurser i engelska, matematik och svenska som programinriktade kurser, exempelvis psykologi, medicin 1 och etik och människors livsvillkor. Lärarna uppger att eleverna av naturliga skäl inte klarar av detta och eleverna uttrycker en oro inför hur de ska kunna klara av kurserna. Eleverna har därmed inte getts förutsättningar att klara av kurserna i enlighet med den redovisade poängplanen för Yrkesintroduktion. Enligt uppgift från lärarna har det påverkat elevernas betyg som blivit lägre än om de getts de förutsättningar som poängplanen anger. Enligt lärarna har detta påtalats för rektorn och biträdande rektorn, men det har enligt dem inte gått att ändra i schemat.

I skollagen anges att för utbildningen ska de lokaler och den utrustning finnas som behövs för att syftet med utbildningen ska kunna uppfyllas. Elever i gymnasieskolan ska också ha tillgång till skolbibliotek.

Skolan saknar tillgång till skolbibliotek. Eleverna hänvisas till det kommunala biblioteket i Jakobsbergs centrum. Det finns inget organiserat samarbete mellan skolan och det kommunala biblioteket, men lärarna hänvisar eleverna dit när de behöver tillgång till den typen av skriftliga källor. Enligt eleverna uppmanar vissa lärare dem att gå till biblioteket men utan att själva följa med. Några elever uppger att de aldrig varit där. Skolledningen uppger vid intervju att skolans lärare har fått direktiv om att de regelbundet ska följa med eleverna till biblioteket. Vid tillsynen framkommer att skolledningen inte har genomfört någon uppföljning av om direktivet efterföljs.

Av utredningen framgår att skolan inte erbjuder eleverna den utbildning de har rätt till och inte har nödvändiga materiella resurser. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs därför att vidta åtgärder för att rätta till bristerna.

Författning:

2 kap. 35-36 §§, 15 kap. 17 §, 17 kap. 3-5 och 7 §§ skollagen.

Bakgrund

Måluppfyllelse

Kunskapsresultat

Enligt skolans egna uppgifter når eleverna hög måluppfyllelse i samtliga ämnen utom naturkunskap A (NK1201), religionskunskap A (RE1201), samhällskunskap A (SH1201) och projektarbete (PA1201). Med anledning av detta uppger rektorn att lärarna tillsammans med specialpedagogen genomfört kontinuerliga pedagogiska diskussioner i syfte att genomföra åtgärder för att nå högre måluppfyllelse samt att handledningstiden för eleverna har utökats.

I Skolverkets statistik för läsåret 2010/11 framgår att ovanstående framför allt gäller omvårdnadsprogrammet, där 80 procent av eleverna nådde målen i naturkunskap A, 75 procent av eleverna nådde målen i religionskunskap A och samhällskunskap A samt att endast 60 procent av eleverna nådde målen för projektarbete. På barn- och fritidsprogrammet nådde knappt 92 procent av eleverna målen i naturkunskap A och samhällskunskap A och 100 procent målen i religionskunskap A och projektarbete. I idrott och hälsa A och matematik A nådde 83 procent av eleverna målen. På samhällsprogrammet nådde eleverna målen i samtliga ämnen utom i samhällskunskap A där 93 procent av eleverna nådde målen. För naturvetenskapsprogrammet finns ingen redovisad statistik på grund av för få elever. Sammanfattningsvis är skillnaderna i måluppfyllelse stor mellan skolans olika program. Någon av skolan dokumenterad analys av resultaten på programnivå har inte redovisats till Skolinspektionen.

Nationell statistik visar att skolans genomsnittliga betygspoäng för läsåret 2010/11 var 13,0, varav kvinnornas var 12,8 och männens 13,8 poäng. Enligt skolans egen redovisning framgår att den genomsnittliga betygspoängen ökat från 12,6 till 13,0 poäng mellan 2007/08 och 2010/11. Samtidigt visar nationell statistik att betygsgenomsnittet på samtliga program sjunkit mellan 2006/07 och 2010/11. På barn- och fritidsprogrammet har den genomsnittliga betygspoängen sjunkit från 14,4 till 13,1, på vård- och omvårdnadsprogrammet från 13,2 till 11,8 poäng och på det samhällsvetenskapliga programmet från 14,0 till 13,3. På det naturvetenskapliga programmet har elevernas genomsnittliga betygspoäng höjts mellan 2008/09 och 2009/10 från 14,4 till 16,2. På det naturvetenskapliga programmet och barn- och fritidsprogrammet ligger det genomsnittliga betygsvärdet något högre än genomsnittet i riket medan övriga programs resultat ligger lägre än genomsnittet i såväl kommunen som riket.

Andelen elever med grundläggande behörighet till universitets- och högskolestudier läsåret 2010/11 var 79 procent för samtliga program. Detta är lägre än

motsvarande siffra för Järfälla kommun (88 procent) och för riket som helhet (87 procent). Uppdelat på program framträder en bild av varierande resultat. Andelen behöriga till universitet och högskola på barn- och fritidsprogrammet var exempelvis 83 procent läsåret 2010/11, vilket är högre än för riket (80 procent). Detta är samtidigt en betydande minskning jämfört med föregående år då andelen behöriga till universitets- och högskolestudier var 92 procent. Motsvarande minskning av andelen behöriga till universitets- och högskolestudier kan utläsas för omvårdnadsprogrammet där andelen elever sjunkit från 84 till 65 procent för läsåren 2008 till 2011. På det samhällsvetenskapliga programmet finns en omvänd variation då andelen behöriga till universitets- och högskolestudier ökat från 77 till 87 procent under perioden 2008 till 2011. Enligt skolans egen redovisning har andelen behöriga elever till universitets- och högskolestudier ökat mellan läsåren 2007/08 och 2010/11. Av Skolverkets nationella statistik framkommer dock att andelen behöriga elever till universitets- och högskolestudier har ökat på vissa program medan den minskat på andra.

Redovisning av andelen elever på individuella program (årskurs 2 och 3) som slutför utbildningen enligt uppgjord plan för utbildningen inom ett år saknas i skolans redovisning till Skolinspektionen.

Enligt nationell statistik var andelen elever som fullföljde utbildningen inom fyra år 69 procent läsåret 2010/2011. Detta är lägre än för kommunen (77 procent) och för riket som helhet (86 procent). För elever med utländsk bakgrund är andelen elever med fullföljd utbildning inom fyra år 64 procent. Vid faktagranskningen uppger huvudmannen att en mer detaljerad och ingående analys av kunskapsresultaten är påbörjad.

Alla elever ges inte möjligheter att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Skolinspektionen pekar i detta beslut på ett antal områden där skolan behöver vidta åtgärder för att förbättra elevernas kunskapsresultat.

Resultat av värdegrundsarbetet

I tillsynen framkommer starka signaler om att stämningen i skolan försämrats det sista halvåret. Elever och lärare uppger att det har blivit stökigare och att otryggheten i skolan har ökat. Enligt lärare och elever är anledningen bland annat att de gemensamma ytorna för eleverna att vistas på utanför klassrummen har skurits ned. Enligt eleverna finns det väldigt begränsade utrymmen att vara på och dåligt med sittplatser. Studieplatser finns knappast heller enligt eleverna. De är hänvisade till klassrummen eller till att ta sig från skolan för att exempelvis sitta i biblioteket i Jakobsbergs centrum för att studera. "Man blir

typ instängd i klassen, jättetråkigt” säger en elev. Det får också till följd att det är svårare att lära känna elever i andra klasser, vilket försämrar stämningen och minskar tryggheten enligt eleverna. Denna situation med trånga utrymmen, brist på sittplatser och elever som främst sitter i klassrummen på rasterna bekräftas också av de verksamhetsbesök inspektörerna gjort. Vidare framkommer av verksamhetsbesöken att lokalerna är mycket lyhörda och att undervisningen ofta störs av vad som försiggår i klassrummet bredvid. Rektorn medger att lokalerna är trånga.

Lärarna uppger att skolan behöver bli bättre på att introducera nya elever som kommer till skolan, liksom att ta hand om de elever som kommer till skolan med icke godkänt i många ämnen och som behöver extra stöd. Skolans elevassistenter gör ett bra arbete med att motivera elever och försöka få dem att gå till lektionerna, men det räcker enligt lärarna inte. Försök har gjorts med klassvisa resor och aktivitetsdagar, men skolledning, lärare och elever uppger att detta inte har lyckats fullt ut.

Flera elever som Skolinspektionen talat med uppger att de trivs och att det finns bra lärare i skolan. Eleverna, lärarna och rektorn lyfter fram skolans elevassistenter som de menar är väldigt uppskattade. De motiverar eleverna, får dem att gå till lektionerna och lugnar ner situationer mellan olika elever när det behövs. Ett 20-tal elever är med i Friends och enligt rektorn och lärarna bedriver skolan ett förebyggande arbete mot kränkningar och trakasserier. Enligt elever och lärare tas alla kränkningar om hand direkt och eleverna uppger att det alltid finns vuxna att tala med i situationer där kränkningar inträffar. Samtidigt framkommer att det finns elever på skolan som inte trivs och som funderar på att sluta. Enligt eleverna sprids en kultur på skolan av att ingen bryr sig. Känslan av misströstan och uppgivenhet är stor hos flera av de elever Skolinspektionen samtalat med.

Beskrivning av Didaktus Jakobsberg

Skolverket godkände i beslut den 13 december 1993 (dnr 93:2331) Jakobsbergs Fria Gymnasium som en fristående gymnasieskola i Järfälla kommun. Huvudman var det personalägda aktiebolaget Jakobsbergs Fria Gymnasium AB (556473-2856). Verksamheten vid Jakobsbergs Fria Gymnasium startade läsåret 1994/1995.

Skolans tillstånd utökades av Skolverket respektive Skolinspektionen genom beslut den 4 februari 1997 (dnr 96:690), den 26 november 2001 (dnr 44-2001:1451), den 13 november 2003 (dnr 2003:1144) samt den 24 november 2009

(dnr 32-2009:1223). Skolverket beviljade i beslut den 19 februari 2001 (dnr 2001:76) huvudmannabyte från Jakobsbergs Fria Gymnasium AB till Didaktus hälso- och sjukvårdsutbildningar AB (556473-2856). Den 27 december 2010 (dnr 32-2010:5222) godkände Skolinspektionen Didaktus Skolor AB (556473-2856) som huvudman för Didaktus Jakobsberg.

I beslut den 14 juni 2010 (dnr 37-2010:2848) förklarar Skolinspektionen att den fristående skolan Didaktus Jakobsberg har rätt till bidrag för samhällsvetenskapsprogrammet inriktning samhällsvetenskap, naturvetenskapsprogrammet inriktning naturvetenskap, vård- och omsorgsprogrammet, barn- och fritidsprogrammet inriktningarna pedagogiskt arbete samt fritid och hälsa och ekonomiprogrammet inriktning ekonomi från och med läsåret 2011/2012.

Didaktus Jakobsberg ligger i Järfälla kommuns centralort Jakobsberg. Skolan har vid tillsynstillfället cirka 312 elever, varav många elever kommer från närliggande kommuner. Utbildningarna motsvarar nationella program och nationella inriktningar. Skolan följer läroplanen för de frivilliga skolformerna, Lgy 11 (årskurs 1) samt Lpf 94 (årskurs 2 och 3). Skolans inriktning är allmän.

Vid skolan ges utbildning på barn- och fritidsprogrammet årskurs 1-3, naturvetenskapsprogrammet årskurs 1-3, vård- och omsorgsprogrammet, årskurs 1-3, och samhällsvetenskapsprogrammet årskurs 1-3. Skolan har även sökt och fått tillstånd för hantverksprogrammet och ekonomiprogrammet, men beslutat att inte starta denna verksamhet. Enligt skolans egna uppgifter finns även ett flertal elever på introduktionsprogram.

Skolan har tre arbetslag som leds av var sin arbetslagsledare. Rektor, biträdande rektor och arbetslagsledarna bildar skolans ledningsgrupp.

I ärendets slutliga handläggning har utredaren Ylva Jonsson och undervisningsrådet Lotta Hedén deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Anna Rydin
Enhetschef

Eva Lanteli
Utredare

Bilagor:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan

information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).